

PERSBERICHT

15 januari 2021

Lachgas: een groot probleem voor de gezondheid, maar ook voor de verkeersveiligheid

1 op de 7 jonge bestuurders gebruikt regelmatig lachgas achter het stuur

6% van de Belgische bestuurders rijdt minstens 1x per maand met de wagen nadat ze lachgas gebruiken. Bij jonge bestuurders is het probleem nog groter. 1 op de 7 Belgische bestuurders tussen 18 en 34 jaar en in Brussel zelfs 1 op de 3 jongere mannelijke bestuurders gebruikt dit product maandelijks alvorens de weg op te gaan. Dat blijkt uit een grootschalige enquête van Vias institute. Heel vaak wordt het gebruik van deze drug gecombineerd met alcohol of andere verdovende middelen. Vias institute wil samen met het Antigifcentrum waarschuwen voor de gevolgen op korte én lange termijn van lachgas, zowel op het vlak van verkeersveiligheid als gezondheid.

Rijden onder invloed van alcohol en/of drugs is een groot probleem op onze wegen. Sinds een paar jaar is ook het gebruik van lachgas opgedoken, maar de jongste tijd zit het in de lift. Lachgas is niet detecteerbaar door een test, maar kan wel een grote impact hebben op de rijvaardigheid en verkeersveiligheid. Om meer te weten hoe vaak het voorkomt en wie het vooral gebruikt, deed Vias een enquête bij een representatief staal van 6000 Belgen.

6% rijdt maandelijks na het inhaleren van lachgas

6% van de Belgen geeft aan minstens 1x per maand te rijden na het gebruiken van lachgas. In Vlaanderen en Wallonië gaat het telkens over 5% van de bestuurders, maar het probleem is drie keer zo groot in Brussel (15%). In het algemeen rijden mannen (8%) dubbel zo vaak rond na het inhaleren van lachgas dan vrouwen (4%).

1/3 van de jonge mannelijke Brusselaars rijdt rond na gebruik

Vooraf bij jonge bestuurders is lachgas populair. 14% van de Belgische bestuurders tussen 18 en 34 jaar zegt maandelijks wel eens lachgas te inhaleren en vervolgens nog met de wagen te rijden. Bij de jonge mannelijke bestuurders is het probleem nog sprekender. 1 op de 5 jonge mannelijke bestuurders (21%) in Vlaanderen en maar liefst 1 op de 3 jonge mannelijke bestuurders in Brussel (31%) geeft toe maandelijks te rijden na het gebruik van lachgas.

We zien vergelijkbare trends bij het 'gewone' druggebruik achter het stuur. Vooral in stedelijke context wordt er vaker onder invloed van drugs gereden dan in landelijke gebieden.

Lachgas wordt vaak gecombineerd met andere drugs en/of alcohol

Uit de enquête blijkt dat 5% van de respondenten zowel rijdt na het gebruik van drugs als van lachgas. 'Slechts' 1% geeft aan dat ze enkel lachgas gebruiken en geen andere drugs.

Prof. dr. Dominique Vandijck, adjunct algemeen directeur van het Antigifcentrum bevestigt de trend en waarschuwt voor de gevolgen van combinatiegebruik: "Ongevallen als gevolg van het gebruik van vluchtige snuifmiddelen, waaronder lachgas, zijn niet zeldzaam en kunnen zelfs fataal uitdraaien. Het combineren met andere verdovende middelen zoals alcohol, slaap- en kalmeringsmiddelen, andere drugs versterkt het effect en maakt gebruik zeer gevaarlijk."

Wat is lachgas exact?

Lachgas of distikstofmonoxide is een product dat al meer dan 200 jaar gebruikt wordt. Omwille van het verdovende effect werd en wordt het gebruikt bij sommige heelkundige ingrepen. Ook in de voedingsindustrie komt het vaak voor. Zo worden lachgaspatronen gebruikt om bijvoorbeeld slagroomsputten onder druk te brengen. Daardoor is lachgas gemakkelijk verkrijgbaar.

Hoe wordt het gebruikt?

Sommige gebruikers inhaleren rechtstreeks uit de gaspatronen die bij gebruik ijskoud worden. Dit kan bevriezing geven van de lippen, de mond, de keel en de longen. Daarom worden de gaspatronen meestal leeggelaten in een ballon waaruit de gebruiker kan inademen.

Effecten op korte termijn

Door lachgas te inhaleren ontstaat er meteen een kortstondige euforische roes, die dikwijls gepaard gaat met lach- of giechelbuien. Typisch voor lachgas zijn de kleurrijke hallucinaties die het opwekt. De effecten zijn uiteraard afhankelijk van de dosis. Hoe groter de dosis, hoe krachtiger de effecten, maar ook hoe groter de risico's.

De roes is vergelijkbaar met die van alcohol. Duizeligheid, misselijkheid, desoriëntatie in tijd en plaats, verminderd reactievermogen en een algemeen dronken gevoel zijn vaak voorkomende symptomen. De roes kan ook overgaan in agressie, alsook verward en roekeloos gedrag. Lachgas is snel uitgewerkt, maar na gebruik kan men zich nog enkele uren versuft voelen. Dat zijn allemaal factoren die kunnen zorgen voor ongelukken en dus niet samengaan met deelname aan het verkeer. Overmatig of verkeerd gebruik van lachgas houdt bovendien nog meer risico's in. Wanneer de gebruiker teveel lachgas inademt en onvoldoende lucht, ontstaat een zuurstoftekort in de hersenen, met bewustzijnsverlies, coma en mogelijk zelfs de dood als gevolg.

Effecten op lange termijn

Vluchtige snuifmiddelen zijn giftig en niet enkel gevaarlijk op het moment van gebruik. Langdurig en meermaals gebruik kan blijvende schade aanrichten. Verminderde nier- en leverfunctie, bepaalde kankers, bloedarmoede en vitamine B12-tekort met problemen ter hoogte van zenuwstelsel (vermoeidheid, tintelingen en verlamningsverschijnselen, stoornissen van de gemoedstoestand, etc.) zijn enkele voorbeelden van de gevolgen van langdurig gebruik.

Kan het gebruik opgespoord en bestraft worden?

Lachgas kan niet gedetecteerd worden door middel van een test. Het bezit van lachgas op zich is ook niet verboden. Toch kan de politie ingrijpen. Artikel 8.3 van de wegcode stelt namelijk dat je over de nodige vaardigheden moet beschikken om alle nodige rijbewegingen te kunnen uitvoeren en je moet voortdurend je voertuig goed in de hand hebben. Een inbreuk daarop is een overtreding van de 2de graad en kan je een boete van 116 euro opleveren.

Daarnaast kan de politie op basis van een checklist ook vaststellen dat je in 'staat van dronkenschap verkeert'. De politie kan de staat van dronkenschap of een soortgelijke staat herkennen aan uitwendige tekens zoals een onzekere gang, bloeddorlopen ogen, dubbelslaande tong en/of een kleverige mond. Deze staat komt niet enkel voor als gevolg van alcoholgebruik, maar ook door gebruik van geneesmiddelen, of drugs. Het kan je een geldboete van **200 euro tot 2 000 euro** opleveren en een verval van het recht tot besturen van een motorvoertuig voor een duur van ten minste een maand tot zelfs permanent.

Voor hoeveel ongevallen zorgt lachgas?

Aangezien het voorlopig niet opspoorbaar is, is het moeilijk in te schatten voor hoeveel ongevallen het gebruik van enkel lachgas zorgt. In 2020 zijn er wel verschillende zware ongevallen geweest met jongeren waarbij lachgas in de wagen gevonden werd.

De combinatie met alcohol en/of andere drugs zorgt sowieso voor een verhoging van het ongevalsrisico dat tot 200x hoger kan liggen dan dat voor een nuchtere bestuurder.

Zelfs als een bestuurder geen lachgas gebruikt, maar zijn passagiers wel, kan de lachkick van de passagiers voor een grote mate van afleiding en concentratieverlies zorgen.

Conclusie

Lachgas lijkt voor velen op het eerste gezicht een onschuldig (goedkoop) roesmiddel. Toch kan het grote effecten hebben op de rijvaardigheid én gezondheid van gebruikers. Bijna 1 op de 7 jonge bestuurders in ons land rijdt maandelijks rond na het gebruik van lachgas, vaak in combinatie met nog andere verdovende middelen. Er is meer sensibilisering nodig over de effecten op korte en lange termijn van deze drug.

Dominique Vandijck van het Antigifcentrum roept daarom op: *"Aan het gebruik van lachgas zijn ernstige gezondheidsrisico's verbonden zowel op korte- als langere termijn. Op het moment van gebruik zijn ze zelfs potentieel levensgevaarlijk. Dit gevaar stijgt aanzienlijk in combinatie met andere producten. Gebruik gaat niet samen met het besturen van een voertuig, maar stap ook nooit in wanneer de bestuurder gebruikt heeft of onder invloed is. Heeft een gebruiker problemen, breng hem/haar naar een rustige en goed verluchte plek, en bel het Antigifcentrum voor deskundig advies over wat er best verder gebeurt."*

Bekijk hier de eerste aflevering van Studio Vias met als onderwerp 'lachgas': <https://youtu.be/jrdfbuVo4hs>

contactpersonen

Stef Willems, Vias institute: 0473/85.59.44.

Dominique Vandijck, Antigifcentrum: 0479/93.28.01